

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken.
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 50 fill.
Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolvasó szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

Új párt alakulás Debreczenben.

A városi párt megalakult.

Tisztikart is választottak.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 25.

Tegnap délután egy új párt alakult meg Debreczenben, a mely „városi párt” nevet vett fel. A párt alakítók Debreczen intelligens társadalmából kerültek ki, s azokat közéleti szerepléseik révén jól ismerjük. Van közöttük régi szabadelvű, Banffyista, függetlenségi párti, s radikális szocialista. Politikailag tehát conglomeratum a párt; a szellemi nyílt bírálva azonban nem egy súlyos ember akad ott.

Lokális szempontból szólva a párt alakulás esemény számba megy. És pedig azért, mert ez a párt harci riadót fuv már a kezdet, kezdetén, alakulásának legelső napján. Nyíltan nem mondotta ugyan senki, de az elhangzott beszédekből sejteni lehet, hogy az új városi párt a Márton Imre vezetésével alatt tömörült függetlenségi pártot akarja szétbontani, s különösen a közgyűlési teremben szeretné a hegemoniát a kezébe keríteni.

Az alakulást megelőző vitán minden egyes szónok erősen és határozottan hangsúlyozta, hogy a párt kiküszöböl minden politikát a közgyűlési teremből. Ez helyes, és ezt az adminisztratív dolgoknál principiumnak tartjuk mi is. De nem ad világos programot a párt a törvényhatóságban előfordulni szokott közjogi és országos politika dolgokról. Ha ezekben nyíltan követi a függetlenségi pártot, s csupán csak a város politikai dolgokban áll szembe azzal, akkor a pártnak megvan a maga létjogosultsága. De ha a politikai száműzetésének hangsúlyozása csak arra való, hogy az új városi párt suttomban átalakuljon 67-es alapon álló párttá, akkor ez a mozgalom halva született.

Nem egyszer tapasztaltuk, hogy egyik másik városi ügy pártpolitikai szempontból került elbírálás alá. Ez veszi hatalmába ujabbán a Hortobágy hasznosításának kérdését is. De viszont

a multban nem egyszer tapasztaltuk azt is, hogy országos politikai dolgokban, a hol a nemzet nagy ideáinak megvédelmzéséről volt szó, egyik másik bizottsági tagban nem kis reakcionarius hajlandóság mutatkozott.

Ha az új városi párt ilyen elemeket be vesz tagjai sorába, úgy erkölcsi sulyról ne is álmodjunk. Ha tagjai politikai babérokra vágyanak, úgy oszoljon fel a megalakult párt mielőbb. De ha tisztán városi ügyekben akar egészséges új irányt teremteni, ha az ósdi szellemet ki akarja verni a közgyűlési teremből, s ha képes lesz 3 esztendő múlva modern tisztikart állítani az ügyek élére, úgy a városi pártnak van létjogosultsága.

Működését különben figyelemmel fogjuk kísélni, s minden cselekedetét nyilván tartjuk.

Az alakulás.

Az értekezleten jelen voltak: Márk Endre, dr. Peczkó Ernő, Ormódy Vilmos, Hochfelder Jakab, Szentkirályi Tivadar, Riekl Antal, dr. Kemény Mór, Táfler Ignác, Végh Gyula, Komlóssy Dezső, dr. Tüdős János, Lukács Armin, dr. Czákó Zsigmond, Jánosi Zoltán, Szántó Győző, dr. Vargha Elemér, Bárdos Géza, Kardos László, dr. Jászi Viktor, Muraközy László, dr. Bruckner Ernő, Ferenczy Gyula, Grósz Nagy Ferenc, dr. Hütter Károly, Fleischmann Mór, Löfkovits Arthur, dr. Varga Emil, Vecsey Zoltán, dr. Révi Nándor, dr. Vargha Emil, dr. Berger Andor, Gara Alajos, Pálffy Gábor stb.

Az értekezletet dr. Peczkó Ernő főgimnáziumi tanár nyitotta meg. — Jegyzőül Bárdos Gézát választották meg.

Peczkó Ernő ismertette az értekezlet célját, amely nem egyéb, mint minden politikától ment városi párt megalakítása. Debreczen rengetegül elmaradt a kulturális városok sorából és ezt azoknak lehet köszönni, akik a munkás erőket lekötik. Fel kell szabadulni a sötétség ereje alól és okos városi politikával, de tisztán csak városi politikával odahatni, hogy Debreczen a modern városok sorában helyet foglaljon. Kérde a megjelenteket, hogy hajlandók-e egy városi párt megalakulásába belemenni.

Az értekezlet kimondotta, hogy mint városi párt megalakul.

Vita a program körül.

Ezután a Peczkó Ernő dr. által előterjesztett program felett megindult a vita.

Márk Endre: Mielőtt a párt meg-

alakult volna, az képezte megbeszélés tárgyát, hogy vajon tisztán bizottsági tagokból álljon-e a párt, vagy olyanok is legyenek tagjai, akik nem törvényhatósági bizottsági tagok, akik azonban a tanácskozásokon szavazati joggal bírnak. Az az irányelv volt a vezető, hogy olyan emberek is kerüljenek be a törvényhatósági bizottságba, akik nem rendelik alá az országos pártérdeknek a város nagy érdekeit.

A dolog másik része az, hogy minden politikai pártra való tekintet nélkül ma is megvan a törvényhatósági bizottságban az abszolút többsége azoknak, akik a politikai érdekeket alárendelik a város érdekeinek. Az abszolút többség feltétlen megvan s most már csak egy szervezetről kell gondoskodni, a mely a maga tömör egységével szembe tud szállani a másik erősen szervezett párttal, a mely most a közgyűlési teremben dominál. Hiszi és reményli, hogy ha most kevesen vannak is, nemsokára imponáns lesz a városi párt tábora a város hasznára, kulturájának felvirágoztatására.

Kövendy Domokos híve a városi pártnak. Azonban, hogy eredményes munkája biztos legyen, szükségesnek tartja szak előadók választását, a kik a törvényhatósági bizottságban a párt álláspontját képviseljék.

Többen kértek ezután felvilágosítást a párt precíz programjára vonatkozólag.

„A más zsebére angazsálva.”

Márk Endre szükségesnek tartja még egyszer felszólalni és megvilágítani a párt intencióit. Ne hogy azt gondolja valaki, hogy ennek a pártnak politikai céljai vannak, és olyan emberek akarnak benne érvényesülni, a kik a mult időkben ellentétes politikai pártáryalat hívei voltak s nem a függetlenségi párté, *ujból kijelenti, hogy a párt kizár minden politikát.* A párt fő elve város ügyekben az, hogy tagjai csak azok lehetnek, a kik nem ismerik, mi az a zsebre való angazsálás. A ki nincs senki zsebére angazsálva, az lépjen be ebbe a pártba.

Jánosi Zoltán. A városi párt programja két szóban foglalható össze, *modern város.* Ha mi az erőket össze tudjuk tartani, ha együttes erővel ügy gazdasági, mint kulturális tekintetben meg tudjuk csinálni a modern várost. A mi törekvésünk a város szellemi és anyagi életének intenzív fejlesztése, és munkánk eredményeül nem akarunk mást, mint például olyan nagy horderejű dolgot, mint az egyetemet megvalósítani.

A fő dolog az, hogy abból a leköltötségből, a mely most erőnköt lenyűgözi kiszabaduljunk. Epen ezért szükséges, hogy a közgyűlési teremből eltávolítsuk az önző érdekeket és a politikát. Admi-

MIT IGYUNK? Igyunk mohai
ho, y egészségünket megóvjuk, Igyunk mohai
mert csak a természetes Igyunk mohai
szénasav ásványvíz erre Igyunk mohai
a legbiztosabb óvszer.

A mohai **AGNES**-forrás, mint természetes szénasavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségek is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik központosos izóvíz helyett a bakteriummentes mohai **AGNES**-vizet itték. Legjelesebb orvosi szakértelműek által ajánlva. Számos állásfoglaló nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfőltetésnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénasavval telített viznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az **AGNES**-forrás vizét a legbiztosabb ember is könnyen megszerzhesse nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. Kapható minden fűszerüzletben és vendéglőben.

AGNES

Főraktár Csanak József úrnál Debreczenben.

forrást, ha gyomor, bél és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesedajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha élvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

nisztratív dolgoknál erre szükség nincs. A közjogi vitákat nem tartja meddőnek — de tiltakozik az ellen, hogy az önérdék a politika csillogó mezében huzódjék meg. A mire ez a párt vállalkozik szép, nagy és közérdekű dolog, itt habozásra, ingadozásra nincs szükség. Erős kezekben legyen a zászló, és azt a diadalig netegyele a párt.

Löfkovits Arthur rámutat a párt egyik programjára, a mely bizonyosan nagyon sok embert fog a párthoz csatolni. Ez a város, a külföld hasonló városaihoz képest tulságosan el van maradva. Más külföldi városban mindenütt van szépitő egyesület, csupán Debreczenben hiányzik ez a fontos intézmény. Azt hiszi, hogy az új városi párt ezt feltétlenül meg fogja valósítani.

Szántó Győző elmondja, hogy az utóbbi években csak Szabolcsmegyében mennyi közgazdasági erét vágták el Debreczennek. Ezeket vissza szerezni elsőrendű kötelessége a pártnak.

Kardos László. Mi a kik Debreczen polgárai vagyunk régóta óhajtjuk már, hogy Debreczen modern város legyen. Ennek megteremtéséhez a városi párt valószínűleg hozzá fog járulni. De — erre elsősorban a vezetőség okos megválasztása kivántatik. Szükséges továbbá, hogy a mai összejövétel ne legyen szalmaláng. Ha öntudatos, ambiciózus munkát végez a párt, az eredmény nem fog elmaradni.

A szervezet.

Ezután kimondotta a párt, hogy szervezte a következő lesz.

Tagjai lesznek törvényhatósági és nem törvényhatósági bizottsági tagok. A tanácskozáskor mindenkinek van hozzá szólási joga, azonban városi ügyekben csak a törvényhatósági bizottsághoz tartozó párt tagok szavazhatnak.

Elhatározták, hogy választanak tisztikart. Egy elnököt, 4 alelnököt, 1 titkárt, jegyzőket és 15–20 intéző bizottsági tagot.

A tisztikar.

Márk Endre javasolja, hogy az értekezlet válassza meg a tisztikart. Elnökül ajánlja Kardos Lászlót.

Közfelkiáltással Kardos Lászlót választották meg.

Kardos az elnöki székét elfoglalva, kijelentette, hogy lelkiismeretesen fog a párt élén állani, hogy elősegítse a modern Debreczen fejlődését.

Mark Endre ezután ajánlotta, hogy alelnökké Jánosi Zoltán választassék meg.

Jánosi Zoltán megköszönte a bizalmat, de sajnálkozott, hogy a tisztet el nem fogadhatja. Öszintén szól. Tudja jól, hogy nem szeretik, mert igazságos ember s ha esetleg az alelnöki széket elfoglalná bizonyos benne, hogy a pártot tönkretenné vele. Az ő személye nem való arra, hogy a párt megerősödjék.

Az őszinte szavak ugylátszik hatottak, mert Jánosit kihagyták az alelnökségből.

Alelnökök lettek: Márk Endre, Szentkirályi Tivadar, Kemény Mór és ifj. Schvarcz Vilmos.

Szentkirályi Tivadar is szabadkozott, hogy a bizalom az ő személye mellett is megnyilatkozott, de a hosszas kérések után engedett is, nem is, hogy kikiáltás alelnöknek. — Én egyszerű közkatonája akarok lenni a pártnak.

A választmányba beválasztották Jánossi Zoltánt, Ferenczi Gyulát, Laszganer Kálmánt, dr. Freund Jenőt, Kövendy Domokost, Zelinger Edét, Tóth Istvánt, Komlóssy Dezsőt, Szántó Győzöt, Horvát Jánost, Kernhoffer Józsefet, dr. Berger Andort, Löfkovics Arthurt, Szilágyi Imrét, Pálffy Gábort, Riekl Antalt, Vecsey Zoltánt.

Jegyzők lettek: Bárdos Géza, dr. Kovács Gábor és Révi Nándor dr.

Ezután az elnökség felhatalmazást kért arra nézve, hogy a párt programját kinyomattassa, valamint gyűjtő iverk útján tagokat gyűjthessenek.

Az értekezlet a felhatalmazást megadta s ezzel az ülés véget ért.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Új vasuti törvények.

— Express tudósítás. —

Budapest, okt. 25.

Elnök: Justh Gyula kijelenti, hogy Rákóczi és bujdosó társai hamvainak temetésén külön helyet tartanak fel a képviselőknak.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: Több vasuti törvényjavaslatot jelent be.

Papp Cs. István: Az iparfejlesztésről szóló törvényjavaslathoz szól. Panaszok, hogy nagyon sok az adókedvezmény és éppen azoknál, akik tudnának fizetni, míg a szegény nép az adóterhektől görnyed. Legfőbb kötelességünk intézkedni, hogy ez az igazságtalanság megszűnjék. Megemlíti, hogy az iparfejlesztésnek nagyon szomorú jelét látja Arad városában. Ott egy szalma gyárat létesítettek és most a város 64 ezer lakossága büzös levegőben kénytelen élni s még hozzá a pótdót is felemelték. Ilyen iparfejlesztés folyik az országban, ami nemcsak anyagilag de közegészségileg is káros. Kéri a kormányt, váltsa be ígéretét, hogy demokratikus alapokra fekteti Magyarország közgazdaságát és az adóterheket arányosan ossza fel. Több módosítást nyújt be az adófelosztásról.

Kossuth Ferenc: kijelenti, hogy a módosításhoz nem járul hozzá.

Eber Antal: Mem találja helyesnek Papp Cs. István módosítványát s egy kedvezőbb módosítást nyújt be és a törvényjavaslatot elfogadja.

Elnök jelenti, mivel több felszólaló nincsen bejelentve, a vitát bezárja s szavazásra bocsátja a javaslatot a módosításokkal, melyeket Nagy Emil előadó és Eber Antal nyújtott be. A Ház a módosításokat elfogadja. Papp Cs. István ujjában benyújtott módosítványát ellenben visszautasítja.

Eber Antal: Feleslegesnek tartja Nagy Emil előadó ujjában bejelentett indítványát a villamos áram lopásra.

Kálosy József: Személyes megtámadtatás címén akar beszélni.

Elnök: Mivel nem volt megtámadva, nem engedélyezi a felszólalást, s mivel nincs felírva, nem szólhat a vitához.

Olay Lajos: A következő felszólaló Kálosynak engedi át a szót, aki a villamos áram járásán vitatkozik, hogy büntetendő-e ez.

Simonyi Sedeman Sándor: Hosszabb vitába bocsátkozik a kérdés felett.

Polónyi Géza igazságügyminiszter: A villamos erőre szóló törvényjavaslatról szól, mely Horvátország területén is érvényben van. A villamos áram lopását büntetendőnek tartja, úgy itt, mint Horvátországban. Módosítványt nyújt be a törvényjavaslathoz a villamos áram lopása ügyében és az iparfejlesztési törvényjavaslatot elfogadja.

Eber Antal: Polónyi indítványa felett akar vitatkozni, de az elnök nem engedi meg a szólás jogot. A Ház Eber Antalnak ujjában benyújtott indítványát nem fogadja el.

Villamos sztrájk a fővárosban.

Nincsen közlekedés az utcákon.

— Express tudósítás. —

Budapest, okt. 25.

Napok óta suttogtak arról Budapestben, hogy a villamos vasuti alkalmazottak sztrájkba lépnek. A fővárosi ember nem tudta hinni, hogy ez megtörténjék, leste-várta, hogy az igazgatóságok kibékülnek a munkásokkal. Ez a reménység eloszlott ma délelőtt. A villamos vasutak összes alkalmazottai sztrájkba léptek. Egész Budapestben megszűnt a forgalom,

A munkásság ugyancsak kiválasztotta az időt, amikor a sztrájkkal eredményt óhajtott elérni. Két nap mulva óriási közönség utazik Budapestre Rákóczi temetésére. A rengeteg ember most kénytelen lesz gyalogjárni mindenfelé, mert hiszen annyi bérkocsi nincs a fővárosban, amely elegendő lenne a százazrek forgalmát lebonyolítani.

A sztrájk megszűnésére nincs kilátás. Az igazgatóság és a munkások között kiélesedtek az ellentétek és így igen valószínű, hogy napokig fog szünetelni a villamos forgalom Budapestben.

A sztrájkról a következő tudósítás számol be:

Ma délelőtt teljesen váratlanul kitért a villamos vasuti alkalmazottak sztrájkja. Tizenegy órakor a városi villamos vasutársaság vonalain megállottak a kocsik.

A villamos vasuti alkalmazottak tegnap éjjel a végállomások mellett levő kocsimákban gyűléseket tartottak, mert megtudták, hogy az egyik társaság igazgatója, Csöke Ferenc a kereskedelemügyi államtitkárnál kijelentette, hogy a mozgalmat hatalmi kérdésnek tekinti. Szerinte nem azért indult meg a mozgalom, hogy az Országos Vasutas szövetség magához ragadja az alkalmazottak fölött való korlátlan rendelkezés jogát. Ezért is engedményeket nem tesz, tárgyalásokba nem bocsátkozik. Ha a munkások követeléseik közül a hatalmi természetűeket kikapcsolják, fölveszi a bérjavítást célzó kívánásokra nézve a tárgyalást. Akkor sem a szövetséggel, hanem csak a munkásokkal.

Ennek a nyilatkozatnak a hire lehetetlen gyorsasággal elterjedt a vonalakon. A munkások a gyűléseken elhatározták, hogy ma megkezdik ugyan a munkát, de még a délelőtt folyamán abba hagyják s a kocsikat nem viszik be a remizekbe. A Vasutas Szövetség a Royal szállóbeli helyiségeiben azonban még az éj folyamán fölvilágosították az alkalmazottakat, hogy büntetendő cselekményt követnének el, ha a kocsikat a nyílt pályákon magukra hagynák.

Erre oda módosították előbbi határozatukat, hogy nem hagyják ugyan abba a munkát, de szigoruan betartják a szabályokat. Szóval kimondták a passzív rezisztenciát.

Ezzel lehetlenné válik a forgalom. A kocsivezetők betartják a kocsik között előírt távolságot, betartják az ugynevezett három kapcsolósos menetsebességet, a megállóhelyeknél annyi ideig állnak, a mennyit a szabályok előírnak, a kalauzok pedig egyetlen emberrel sem bocsátanak többet a kocsikra, mint a hányat a rendőrség megenged.

A határozat végrehajtására azonban nem került a sor. Az igazgatóságok ma reggelre összes munkásaikat berendelték. A szabadnaposokat is. A kocsikra azonban nem eresztették őket.

Uj forgalmi listákat adtak ki s a teljesen megbízható embereket visszatartották. Így történt, hogy a vonalakon fél annyi kocsi sem indult ma reggel, mint máskor. A hüvösvölgyi, zugligeti, közvághid óbudai, farkastéri, temetői, városszéki, körforgalmi vonalakon huszonkettő helyett tizenkettő, illetve husz helyett tíz kocsi indult. Az összes vasutársaságok kétezerhatszáz alkalmazottja közül csak ezerkét százat bocsátottak kocsikra.

A B. U. R. vasut nyugati pályaudv előtti végállomásán reggel negyedfél órakor tizenkét rendőr kíséretében megjelent az alkalmazottak között Timár Lajos mérnök, Vikár János forgalmi főnök, a főellenőr és Lövény főgépész. Főszólitották a munkásokat, kötelezzék magukat irásbelileg arra, hogy Vasutas szövetség kötelekéből kilépnek. A vállalat 95 munkása közül 85 aláírta az ívet.

Az alkalmazottak ezt később megbánták s kijelentették, hogy aláírásuk dacára sem lépnek ki a Szövetségből.

A „megbízható elemek” visszatartása nagy elkeseredést okozott a munkások körében. Összegyültek a Szövetség hivatalos helyiségében s ott délelőtt tizenegyedfél órakor kimondták az általános sztrájkot.

A határozat megokolása az, hogy a vállalatok igazgatóságai a személyzet egy részének kizárásával siettették a sztrájkot.

Munkatársunknak alkalma volt a sztrájk dolgában Turchányi Pállal — a Vasutas Szövetség igazgató alelnökével beszélgetést folytatni. Turchányi Pál kijelentette, hogy a Vasutas Szövetség megakart akadályozni a sztrájkot. Hogy ez nem sikerült, nem az ő hibája.

A sztrájkot egyébként a Szövetség nem tartja törvénytelen eszköznek s ezért föl fogja szólitani vasutas tagjait, hogy vállaljanak szolidaritást a sztrájkolókkal és részesítsék őket a legmesszebb menő anyagi támogatásban.

A sztrájkolók egyébként szükségét semmi esetre sem fognak szenvedni. A Szövetség negyvenezer koronával készíti őket segíteni, de megígérték támogatásukat az Osztrák Vasutas Szövetség és az Osztrák villamos alkalmazottak szakegyesülete is.

Vay Ádám sirja.

A kuruc generális hamvainak elhelyezése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 25.

Szabolcsvármegye törvényhatósága e hó 24-én gróf Vay Gábor főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. Felolvastatott a miniszterelnök leirata, melyben tudatja, hogy Vay Ádám kuruc generális hamvainak, a kormány által létesített mauzoleomban való végleges elhelyezése alkalmából rendezendő országos jellegének megfelelőleg a képviselőház és a kormány részvételével fog megtörténni.

Szabolcsvármegye közönsége örömmel vett tudomást arról, hogy a hazánk és alkotmányunk érdekében folytatott nemes küzdelem egyik vezérének hamvai a távol idegenből hazahozatván, a nemzet kegyeletéhez és hálájához méltóan a kormány által létesített mauzoleumban az ország törvényhozásának és kormányának részvételével mellett rendezendő országos

ünnepség keretében fog az örök nyugalomnak átadatni.

A közgyűlés elhatározta, hogy ezen ünnepségen annak nagy jelentőségét a maga részéről is kiemelni igyekezővén, bizottságának összes tagjaival résztvenni kíván, ezen ünnepségre a vajai Vay család összes tagjait, a Rákóczi vármegyét s mind azon vármegyét és városokat, hol Vay Ádám, mint a közéletben szereplő vezérférfi működött — meghívja, s az ünnepségen való részvételre a vármegyei összes hatóságokat felkéri.

Az ünnepély módozatait a következőkben állapítja meg:

1. A Vajára megérkező menet a vasuti állomástól a várnagy vezetése alatt 4 harsonás fogja megvívni s ezt követi 8 vármegyei huszár, kiket az ünneplő közönség követ, a vajai Vay család sirboltjához, hol a hamvak ideiglenesen elhelyezve vannak.

2. A menetek a családi sirboltba való megérkezése után a nyiregyházi dalárda éneke közben a hamvakat tartalmazó koporsó a családi sirboltból kivéttetik, a hol Görömbey Péter ev. ref. esperes tart ünnepi beszédet, melynek befejezése után a menetet a mauzoleom felé megindul s a hamvakat tartalmazó koporsót felváltva a vajai Vay család tagjai és a vármegyei bizottsági tagok viszik.

3. A mauzoleumhoz történendő megérkezés után a hamvak elhelyeztetnek, a kormány egy tagja a hamvakat akkor magába foglaló emlékművet a vármegye alispánjának átadja, ki azt átveszi és ugyanakkor arra a vármegye nevében korszorut helyez s ennek megtörténte után a vajai ev. ref. lelkes mond imát s a dalárda éneke közben az ünnepség véget ér.

A szabolcsvármegyei egyházi főhatóságok felkérte, hogy folyó év november 15-ikén délelőtt összes harangjaikat huzassák meg, a községek előljáróságai pedig utasítsanak, hogy ezen a napon a középületekre nemzeti színű lobogót tűzzenek ki.

Ez alkalmkor egy külön vonat fogja a résztvevőket Vajára szállítani, mely vonat indul reggel 8 órakor.

Hirek mindenfelől.

Életunt csendőr Kecskemétről táviratozzák: Ország Ferenc csendőr ma reggel az őrszobában szolgálati fegyverével kétszer mellbe lőtte magát. Tettét azért követte el, mert társai ráfogták, hogy husz koronát eltulajdonított. Ország életveszélyesen megsebesült.

Vasuti szerencsétlenség. A tegnap délben Csabáról Megyesházára iuduló vonaton halálos balsset történt. — Fuchs Gyula gabona kereskedő Csabáról Megyesházára utazott és ott az állomáson még a vonat megállása előtt leugrott a vasuti kocsiából. A leugrás azonban oly szerencsétlenül történt, hogy a fiatal kereskedő a vonat kerekei alá került, a melyek kezeiről levágták az ujjait és jobb karját összeroncsolták.

Szerencsétlenül járt leány.

Elfogta a gép a lábát.

A szigorú vasuti hivatalnok.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 25.

Gara Alajos debreceni gazdálkodó tanyáján Hanszman Teréz sulyos szerencsétlenség érte. A cséplőgép összeroncsolta lábcszarját.

Hanszman Teréz 16 éves leány a Gara Alajos tanyáján volt alkalmazva, a cséplőgép mellett. A cséplőgép munkálatainál segédkezett tegnap is. Foglalatokodása közben elszédült és beleesett a cséplőgép dobjába. A gép mellett dolgozó munkások bár korán észrevették a szerencsétlenséget és a gépet is sikerült idejében megállítani, mindazonáltal a leány mégsem lehetett megmenteni.

A gép ballábát teljesen összetörte. A munkások hívására nem sok idő múlva megjelent a cserei orvos is és a sérüléseket bekötözte, de ezuttal elrendelte, hogy a legközelebbi vonattal hozzák be a leányt a debreczeni kórházba.

A szerencsétlen leány szülei el is vitték a cserei állomáshoz a leányt, hogy ott vele együtt vonatra üljenek és behozták Debreczenbe. Az inspektívus vasuti tiszt azonban a szerencsétlen leány részére nem adott jegyet s nem engedte felvinni a vasuti kocsi, hanem azt mondta, hogy hozzák be kocsin.

Ekkor a leány szülei kocsit kerestek és azon szállították be a leányt Debreczenbe. A kórházba ápolás alá vették, a lábát többől amputálták, de eszméletre hozni még a késő esteli órákban sem sikerült. Az orvosoknak kevés a reményük a felgyógyulásához, főleg azért, mert későn lehetett a roncsolt testrészt amputálni ez megnehezíti a leány sikeres gyógykezelését. Mindezekért természetesen a cserei államvasuti alkalmazott lesz a felelős.

A dolgról értesült a vizsgálóbíró is, aki a nyomozat megejtését elrendelte.

Sóvágó miatt ártatlanul a börtönben.

Szenzációs fordulat a büntügyben.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 25.

Sóvágó János és társainak büntügyében a napokban váratlan fordulat állott be. A zseniálisan vezetett büntügyi vizsgálat kiderítette, hogy a büd-szentmihályi rablógyilkosságot is teljesen Sóvágó bandája tervezte s az is vitte azt véghez.

Ugy, hogy a múlt évi esküdtszéki tárgyaláson az esküdtbíró egy ártatlan embert ítélte el a büd-szentmihályi rablógyilkosságban való részvétel miatt. Fanyi Lajos az elítelt, a ki már egy év óta tölti a fegyházban 8 évre terjedő szabadság vesztes büntetését s a kit az esküdtszéki jury a felmerült sulyos gyanuokok alapján ártatlanul elítelt.

Most, hogy a vizsgálat Sóvágó bandája összes büneire világot vetett s a Hajduböszörményben tartott házkutatások alkalmával megkerült bűn-jelek is évekre visszamenőleg támpontot engednek következtenni a banda bűnös üzemleire, fölmerül a gyanu, hogy a büd-szentmihályi és környékbeli rablásokat is Sóvágó és társai követték el. A gyanu a vizsgálat során beigazolást nyert.

Az ártatlanul elítelt Fanyi Lajos védő ügyvédje utján perújítási kérelmet terjesztett föl a m. kir. Kuriához s az esetben, ha a Kuria helyt ad a kérelemnek, ügyében újabb vizsgálatot tesznek folyamatba. A vizsgálatot kap-

csolatba hozzák a Méliusz-téri rablógyilkos és társai bűnügyével.

A váratlan fordulatot nyert bűnügyben a vizsgálat még szélesebb irányban folyik.

Debreczeni diákok zarándok útja.

—
Diadalut Kassáig.

Fogadtatás Nyiregyházán.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 25.

Kedden reggel Both Lajos IV. é. jh., Szabó Lajos IV. é. jh. és Siposs Imre III. é. hittanhallgató vezetése alatt egy, a debreczeni fői kola növendékeiből álló, 50 tagú küldöttség indult el, hogy a Rákóczi hamvainak Kassán való elhelyezéséhez gyalog elzarándokoljon. Debreczenben elindulás előtt Csiki Lajos dékán intézett az ifjusághoz buzdító beszédet. Hajduhadház és Téglás lakossága előre értesítve nem volt, minek következtében csak rögtönözve, de annál nagyobb bensőséggel ünnepelhették a fiataliságot. Ujfehértó lakossága zeneszóval, zászlók alatt fogadta a zarándokló csapatot. Az egész község lobogó díszet öltött. Az utakat fehérbe öltözött lányok virágokkal szórták be. Balogh Lajos főjegyző remek üdvözlőre Tarnóczy Lajos 4. é. th. válaszolt. Egy órákor közös ebéd volt, melyet az intelligencia és a község előjárósága adott. Körülbelül 300-an vettek rajta részt, Felköszöntőkben nem volt hiány. Félháromkor elindult a csapat, melyet a lakosság zeneszóval hazafias dalokat énekelve a község határáig kísért, ahol már várt rájuk Nyiregyháza város küldöttsége. Megható jelenet volt, amikor a 400 tanuló számálag nyiregyházi főgimnázium testületileg zászlók alatt tanáraik vezetésével megjelent ifjusága összetalálkozott velük és özszelelekezve, könyvek között elénekelték a szózatot. A határon Balla Jenő egy pár szóval üdvözölte az ifjuságot, melylyel Balla városi tanácsos, Kertész Bertalan főkapitány, Jánoszy Endre tanácsos és a több ezere tehető község, a városig terjedő 12 kilométeres utat gyalog tették meg.

A város ki volt világítva, az utcákat folyton éljenező község töltötte meg. A hivatalos fogadtatás a városháza előtt volt, ahol 5—6000 ember gyűlt össze. Legelőször a zarándoklók a községgel együtt, tárogató és Benczi Gyula országos híru zenekarának kíséréte mellett a Himnusz énekelték el. Majerszky Béla polgármester, mint a debreczeni főiskola volt növendéke, tartalmas beszédben üdvözölte az ifjakat. Kiemelte, hogy Nyiregyháza város hajdan a Rákóczi tulajdona volt s amidőn a küldöttség az ő szent hamvaihoz zarándokol, tekintse magát a kuruc város vendégeinek.

A nagy tetszéssel találkozott beszédre Szabó jh. válaszolt. Hangoztatta, hogy a nemes vármegyének híres szék városát örömmel keresték fel, mert a kurucok ősi fészke itt volt és az utódoktól csak is biztatást merithetnek. A fél 7 órákor Nyiregyházára érkezett ifjuság tiszteletére a Korona kistermében bankett volt, melyen a hely kicsinsége miatt csak 150—200-an vehettek részt. Bogár Lajos városi főjegyző kezdte meg a lelkes felköszöntők hosszú sorozatát. Az ifjuságot éltette, a melyet szent lelkesedése nagy tettekre sarkal, a kiküldötteknek a nagy cél eléréséhez erőt és kitartást kívánt. Both Lajos IV. é. jh. válaszolt. Azzal a szándékkal indultak el — úgy

mond — hogy lelkesítsenek. Örömmel tapasztalja, hogy erre szükség nincs, mert a hol a hazafiság lángja oly magasan lobog, mint Nyiregyházán ott a lelkesítők-ből lelkesülők lesznek. Poharát a főjegyzőre üritette. A polgármestert, mint a hazafiság minta képét és a város képviselőjét Tarnóczy Emil köszöntötte fel, melyre ő a régi jó idők emlékét felújítva válaszolt. Ezekon kívül elhangzott még vagy 30 toast.

Este 10 és fél órákor az ifjuság a városháza dísztermében uri kényelemmel berendezett szállására vonult. Másnap 8 órákor, kellemetlen szeles időben, a szózat hangjai mellett Tokaj felé indult a lelkes csapat, melyet a község a város széléig kísért ki. Ebéden Rakamazon lesznek, ahol az eddig tapasztalt tüneményes vendégszeretet meg fog ismétlődni. A jegyek mind el keltek. Onnan Sárospatak és Sátoraljahelyen át mennek Kassára. Bor siban nagy ünnepélyt tartanak. Diadalmenetük előre láthatóan szombaton ér véget.

Színház.

—
Műsor.

Péntek: Legvitézebb huszár, operette újdonság, először B.

Szombat: Legvitézebb huszár, operette, másodsor C. bérlet,

Vasárnap d. u. II. Rákóczi Ferenc fogsága,

Vasárnap este A Rákóczi ünnepély első napja.

Bajazzok Szalay Gyulával. Tegnap este rövid egy héten belül másodsor került színre Leoncavallo operája a Bajazzok. Az előadásnak Szalay Gyula fel lépése köleszöntött érdekességet. A fiatal tenorista nagy ambícióval énekelte a fárasztó, nehéz ének partit. Sok helyen nem bírta hanggal, de a hol nem trémázott, hangja elég szépen érvényesült. Szalayt különben jobb volna csak operettben fel léptetni. Ő sem pályázik mesterdalnoki babérokra. Operettben pedig megállja a helyét. Az operák jó közben vannak Karacsnál.

A legvitézebb huszár. Martos Ferenc és Jakobi Viktor magyar izü és kedves zenéjü operettje, melynek ma van a bemutatója, holnap ismét színre kerül fényes kiállításban, új jelmezekkel. A főszerepekben Zilahyné, Fóthy Frida, Radó Anna, Vida Ilona. A férfiak közül részt vesznek Ternyei, Sarkadi, Polgár, Árkossy, Karacs, Szalai, Bay, Vadász.

Kurucz fufang. Ifj. Bokor József 100 arannyal jutalmazott történelmi népszínműve Rákóczl sorából lesz az ünnep 2 ik előadása. A darab összes szerepei elsőrendü kezekben vannak. A főszereplők Fóthy Frida, Vida Ilona, Arday Ida, Ternyei, Bay, Polgár, Deésy, Vadász, Sarkadi, Békés, Bérczi stb.

Az első felolvasó-est.

—
Teljes diadal.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 25.

Sokan féltek, hogy ezek a vonzó esték, az eszme megpendítőjének s legbüzsőbb bajnokának, Wolaffka Nándor doktornak halálával szintén megszűnnek élni. De oly biztos alapokat rakott ez intézménynek a megboldogult, melyek a legnagyobb állandósítására alkalmasak. Bizonyítja ezt a tegnap lefolyt első

est is, mely méltán sorakozik az előzőkhöz. A mivel község színe-java ismét találkozott a róm. kath. főgimnázium szép dísztermében, zsufolásig megtöltvén annak minden részét és nagy várakozással nézett a sokat ígérő program elé.

S várakozásában senki sem csalódott, mert a programnak minden száma érdekes, értékes, igazán élvezetes volt.

Jászai Rezső dr. főgimnáziumi igazgató, a rendező bizottság elnöke nyitotta meg az estét. Szívig ható, gyönyörű szavakkal emlékezett meg a felolvasó-esték nagynevü megteremtőjéről s maga és a rendező bizottság nevében ígervén, hogy a nagy célok szolgálatában álló ügynek odaadó munkásai lesznek.

Együttal a felolvasó esték célját is fejtegette, gondos eszmemenettel összeállított beszédben, melyet a nagyszámu község lekötve hallgatott végig s végül zajosan megtapsolt.

Aztán Piribauer Ferenc adta elő hegedün Raffnak lélekkal teljes szép Cavatináját. Minden rejtett nehézségei dacára is egyszerűnek látszó mű valami varázslatos, édes melegséggel hangzott elő ujjai alól, hatalmas tapsot aratván a gyönyörködő községtől.

Ezt a meleg elismerést azzal hálálta meg a fiatal művész, hogy Schubertnek egy olvadó ábrándjával toldotta meg programszámát, hasonló művészi hatást keltvén vele újra.

A program gerincét a Siegmeth Károly nyug. máv. főfelügyelő munkája: „A Keleti Beszkidek”, — tett, melyet Fréesz Endre kegyesrendi tanár olvasott föl, — elismerés neki is a pompásan teljesített fáradságos munkáért. A mű házánk egyik legszebb, legváltozatosabb s legérdekesebb vidékére vezette a községet. A község hálás tapsa volt az európai híru tudós jutalma.

Most a „Svetits-intézet” tanítónő-képzőjének énekkara állott a pódiumra s hűvvel, remek színezéssel adta elő Szent-irmaynak egyik gyönyörű Mária-énekét; a kitünően képzett s figyelmeztet énekkar is méltán aratott zajos tapsokat.

Az estét a Pávay Boriska művészi nagyhatásu szavata zárta be; mint mindenkor, most is teljesen érvényesültek az ő szavalatban való kiválóságai: szép organuma, kedves megjelenése, a költemény mélyére ható átértés s az érzelem melegsége, igazsága.

Fábián Margit hegedün, Pattermann Ida gordonkán kísérték remekül a szavalatot, Hoffmann Margit pedig a zongorát játszotta, kitünően adván meg a szép költeményhez szükséges színezést.

A nagy tetszést, sok tapsot keltett szám után emelkedett hangulatban ment haza a község.

Öngyilkos debreczeni színész.

—
Megőrült és öngyilkos lett.

—
Szente Rezső tragédiája.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 25.

Október elsején Zilahy Gyula szintársulatának bevonulásakor együtt jött a szintársulattal egy ujonnan szerződött fiatal színész, Szente Rezső. Pár hónappal ezelőtt még egyik erdélyi városban játszott, onnan utazott Zilahy Gyula szintársulatához, hogy szerződése kötelezettségének eleget tegyen.

Szente Rezső használható színész-

nek bizonyult. Kisebb szerepeit nagy gondal játszotta meg. A múlt héten Kadelburg darabjában a Nap hőseben osztották rá az impresszarió szerepét, a melyet gondal és ügyesen vitt a színpadra.

A Nap hőse előadása után Sente Rezső felkereste Zilahy Gyulát és az igazgatói irodában a következőket mondotta neki.

— Igazgató ur, nekem tárgyalásra kell mennem Nagyváradra. Sziveskedjék két napi szabadságot adni.

— Elmehetsz fiam, mondotta Zilahy, de két nap múlva légy itthon, mert szükségem lesz reád.

Sente hétfőn este vonatra is ült és elutazott. Azonban nem ment Nagyváradra, hanem Budapestnek vette útját. Két napig nem adott magáról hírt, a harmadik nap azonban a budapesti lapokban a következő újdonság látott napvilágot.

Egy színész öngyilkossági kísérlete. Ma este nyolc óra tájban Sente Rezső budapesti születésű, huszonöt éves színész, a debreczeni színház tagja, a színészegyesületnek Baross tér 9. számú házában lévő korcsmában revolverrel magára lőtt. A golyó azonban célt tévesztett. Sente eszméletét veszítette. A mentők bekötötték, mire újból magához tért s olyan viselkedést tanúsított, hogy az orvosoknak az a gyanújuk támadt, hogy Sente alighanem elmebajos, Kocsiba ültették, mire valóságos dühöngés vett rajta erőt. A lipótmezei elmeegógyintézetbe vitték. Tettének oka valószínűleg gyógyíthatatlan idegbaj. A szerencsétlen ember öt levelet hagyott hátra, egyiket Zilahy Gyula debreczeni színházigazgatónak, egy másikat Sente Elemérnek címezte, a ki a Gresham-társaságnak tisztviselője.

Az esetről a család kérésére hallgattunk. Ugy gondoltuk, hogy Sente főlgögyul, elfoglalhatja helyét a debreceni színpadon. Nem akartunk a pályáján való előhaladásában kerékkötők lenni. Mos azonban már lehet írni a szegény színész tragédiájáról. Az esti órákban értesülünk, hogy Sente Rezső a lipótmezei elmeegógyintézetben két napi hosszas és kínos baláltusa után kiszenvedett.

A fiatal színésznek, aki mindig hajlott a buskomorság felé, öngyilkosságát elmezavarban követte el. Erre vall az, hogy amikor a Baross-utcai korcsmában előrántotta revolverét, kétségbeesve kiáltotta:

— Én vagyok a vérkirály, vérkirály!

Hétfőn este, amikor elbucszott ismerőseitől, megszölyította a színpadról kilépő Bércy Ernőt.

— Jól játszott kis Bérczy. Majd viszem el a legmagasabb körökbe.

Bérczy mosolygott, s nem is gondolta, hogy milyen különös jelentősége van az utolsó üdvözlésnek.

A boldogtalan fiatalembert holnap temetik Budapesten a szülői háztól.

Ingyen adunk

egy 320 oldalra terjedő, rendkívül bő és érdekes szépirodalmi részzel, — Debreczen és Hajdumegye kimerítő cimtárával ellátott

Nagy Képes Naptárt

mindenkinek, a ki előfizet

a Debreczeni Független Ujság

politikai napilapra, a mely a legolvasottabb, legjobb lap ma Debreczenben.

Szókimondó, bátor, mindenkítől független a Debreczeni Független Ujság és ezért kedveli a közönség.

Egy óra 1 korona.

Vidékre 1 kor. 50 fillér.

Mutatványszámot 14 napig kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Piacz-utca 47—49.

UJDONSÁGOK

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Piacz-utca 47. sz. a

— Ima Rákóczi fejedelemért.

II. Rákóczi Ferenc és Thököly Imre szabadság hősök és társaik hamvainak a hazai földbe nyugalomra tétele alkálából 1906. október 30-án délelőtt 10 órakor a debreceni nagytemplomban tartandó isteni tisztelet sorrendje a következő: 1. Kezde ének: 74 dicséret 2 verse. 2. Közének: XC. zsoltár 1, 2 verse. 3. Rákóczi a háttáron: Előadja a városi dalegylet. 4. Imádkozik: Könyves Főth Kálmán lelkész. 5. Hymnus: Előadja a városi dalegylet. 6. Közének: XC. zsoltár 9-ik verse.

— Az izr. templomban az istentisztelet sorrendje a következő: 1. 90—91 zsoltár recitálása. 2. Ima: tartja Krausz Vilmos főrabbi. 3. El-molé rachmin. 4. Hanauszen tsuóh. 5. Hymnus.

— Gróh Ferenc installációja.

Nagyváradról jelentik: A nagyváradai lat. szertartású káptalan két legujabban kinevezett tagját dr. Lányi József tinini püspököt és Gróh Ferenc debreczeni kisrépost ma délelőtt installáltak a kanonoki székbe. Az installáció a székesegyházban folyt le s reggel 9 órakor ünnepi misével kezdődött. Az installációt Palotay László végezte. Az új kanonokok tiszteletére Winkler József nagy prépost ebédet adott. Az ebéden, ugyszintén az installáción Debreczenből számosan vettek részt.

— **Eljegyzés.** Jablonczay Lenkét eljegyezte Mayer Béla takarékpénztári tisztviselő.

— Képkiallítás Debreczenben.

Rendkívül nagy kulturális jelentőségű ügyben tartott tegnap délután dr. Csikos Sándor elnökle alatt választmányi ülést a debreceni műpártoló egyesület. Nem kevesebbről van szó, minthogy az Egerben Apponyi s Miskolczon Andrassy által nyitott felsőmagyarországi Vándorkiállítás hozzánk jöjjön. Az agilis vezetőség már értekezésbe lépett a remekképkiallítások igazgatóságával s bevégzett tényként jelenthetjük, hogy a képkiallítás december 13-án Debreczenben nyitattik meg nagy fényes ünnepek

közepette. E minden tekintetben magas nívón álló képkiallítások az egri s miskolczi fényes napok révén világhírűvé lettek s az összes hazai lapok a legmelegobb hangon írják annak pazar pompájú kitűnő művészi összeállításáról. A műpártoló egyesületé az érdem, hogy Debreczen soron kívül részesül eme ritka művészi látványban s az egyesület igazgatósága fáradságot nem ismerő buzgalma igyekszik a kiállítás sikere érdekében. A választmány megbizta dr. Dóczy Emilt, az egyesület agilis titkárát, hogy haladéktalanul lépjen érintkezésbe a jelenleg Kassán időző képtár igazgatóval a kiállítás móozzatainak megbeszélése céljából. Ezen megállapodástól teszi függővé a további lépéseket. Valóban élvezetes dolog, hogy a műpártoló egyesületnek sikerült ezen rendkívüli nagyszabású képtárlatot hozzánk is elhozni s reméljük, hogy e képkiallítás erkölcsi és anyagi sikere nem fog hátramaradni Kassa, Miskolcz, Eger rendkívül fényes sikerei mögött.

— **A debreceni tornászok győzelme.** Hirt adtunk arról, hogy a debreceni tornaegyesület a vasárnap kassai athlétikai viadalon fényesen megállotta helyét, győzelmeket aratván, dicsőséget hozott városunkra. A győztesek már megkapták dijaikat s az egyesület elnöksége intézkedett, hogy a művészies kivitelű Flakettek Lőfkovits Arthur Piacz-utcai ékszerész üzletében közszmlére kitéstessenek. Itt említjük meg, hogy az egyet az az idej sikerés athlétikai saison bezárása alkalmából a jövő hó elején uagy társas vacsorát rendez, melyre késsőbb még visszatérnénk.

— **Az öngyilkos kereskedő temetése.** Megirtuk, hogy Nánássy Lajos Béla, aki édes atyja vasúzetében, mint üzletvezető volt alkalmazva, tegnap reggel fejbe lötte magát és pár pillanat alatt meghalt. — A család a szerencsétlen fiatal ember haláláról a következő gyász-értesítést adta ki: Mély fájdalomtól összerőtve tudatjuk, hogy szeretett fiunk, unokám és testvérünk kiskarándi és nagyvárad Nánássy Lajos Béla a mai nap reggelén, élete 23-ik évében váratlanul elhunyt. Kedves halottunk Magos-utca 13-ik számú házunktól a folyó október hó 26-án délután fél 3 órakor fog az ev. ref. vallás szertartásai szerint, a Kossuth utcai temetőben örök nyugalomra tétetni, mely vég-tisztelettelre rokonaikat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1906. október 24. Özv. Nánássy Lajosné Bészler Juliánna nagyanya. Nánássy Lajos és neje Bészler Louise szülők. Nánássy Géza, Nánássy Viola, Nánássy Camilla, Nánássy Iona testvérek.

— **Békéltetés.** Az ipartestületi békéltető bizottság Vetéssy Béla iparhatóságai biztos elnökle alatt ülést tart az ipartestület tanácstermében. Az üléseken az ipari alkalmazottaknak munkaadóik elleni tett panaszaiak nyernek elintézt.

— **Eltűnt leány.** Király Mária hét éves leányka Tóth Istvánné lakásáról eltűnt. A rendőrség országosan körözötteti.

— **Tolvaj a kamarában.** Kohers-tein Benjámín Tizenháromváros-utcai lakos kamaráját az éjjel feltörték. A tolvajok különféle konyha berendezési cikkeket loptak el. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Meghaltak.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Nánássy Lajos Béla ev. ref. 22 éves, Szabó Iona róm. kath. 6 éves, Csikos András Lajos ev. ev. ref. 7 hónapos.

— **A tyuk tolvajok működnek.** A tyuk tolvajok meg kezdték működésüket. Az éjjel Baniszta Albertné tyukólját törték fel és loptak el onnan egy pár tyukot. A tettes ismeretlen. A nyomozás folyamatban van.

— **Tolvaj lakó.** Özv. Komáromy Istvánné együtt lakott T. Sz.-szel. Tegnap azonban lakótársa minden köszönés nélkül elhagyta közös lakásukat. Nem ment üres kézzel a pasas. Magával vitt barátneje párnai közül néhányat. Emiatt természetesen most a rendőrség körözi.

— **Gumi különlegességekben óriási választék.** Mintaküldeményt 2 korona ellenében küld Schön Sándor keztyű és kötőszersz Debrecen, Piac u. 12. Stenczinger-ház.

— **Urak figyelmébe.** A legizlesebb férfi őszi divatujdonságok a Nyakkendő-király főposta melletti kirakataiban látható.

— **Legjobb formájú kitünő minőségű férfi kalapok 4—6 és 8 koronáért** a Nyakkendő-király elsőrangú férfi-divat üzletében, főposta mellett.

— **A „Hajdumegyei népbank”** Piac-utca 26. sz. nagytőzsde épületében, minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

— **Új töltésű villany zseblámpák drbja 1.20, 2.— és 2.50 frt. Utántöltés 60 kr. Mentze áruházában, Kossuth-utca 4. sz.**

— **Köszvénynél, csúznál** használja a híres Király-balzsamot, melyet tekintélyes orvosok biztos sikerrel rendelnek. — Egy üveg ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczenben, Kossuth-utca 8 ik sz. „Arany egyszarvu” gyógyszerészár.

Rákócziról

és a kuruczokról **Boldizsár Kálmán dr.** munkája **20 fillér** leszallított árban kapható míg a készlet tart la punk kiadóhivatalában vagy a kihordó asszonyoknál.

TAVIRATOK.

A képviselőház ülésének vége.

Budapest, okt. 25. A képviselőházban szünet után Mariot Gyula nemzetiségi szólalt fel és hosszulére eresztett beszédében kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el. Szerényi válaszolt a támadásokra. Majd Issekutz Győző helytelenítette a nemzetiségi állás foglalását s ezzel az ülés véget ért. A képviselőház a Rákóczi ünnepélyek miatt **november 3-áig elnapolta magát.**

Pittreich bukása.

Budapest, okt. 25. Egész váratlanul jött meg tegnap Pittreich közös hadügyminiszter bukásának híre. Politikai körökben valóságos konsternációt okozott. A bukás körülményeire nézve több féle verzió kering. Azt mondják, hogy a trónörökös és Beck miniszterelnök buktatták meg a hadügyért. Beck a minap a királynál volt

s azt jelentette a felségnek, hogy Magyarországgal rendben lenne a dolga csak két ember Goluchovszky és Pittreich az akadályok. Pittreich a kihallgatás után beadta lemondását, de a király nem fogadta el, Majd magához kéréte Schönau Landwehr minisztert, s megkérdezte tőle, hogy hajlandó-e a közös hadügyminiszteri tisztelet elfoglalni. Schönau igenlő válasza után a király nyomban menesztette Pittreichot. Ma a királynál úgy Ahrenthal az új külügyminiszter, mint Schönau, letették az esküt.

Választás Békéscsabán.

Békéscsaba, október 25. Achim András kerületében ma volt a választás. Heves küzdelem után 202 szótöbbséggel **dr. Pető Sándor demokrata** jelölt választott meg képviselőül.

Rákóczi fejedelem hamvai.

Budapest, okt. 25. A drága hamvakat vivő „Kelet” nevű hajó ma reggel ért Konstanzába. A koporsókat itt leemelték a hajóról és a vonatra tették, amely délután 5 órakor indult el Magyarország felé. Ferdinánd bolgár fejedelem Fraknoi püspökhöz táviratot intézett, amelyben sajnálkozását fejezi ki, hogy Rákóczi temetésére nem jöhet Budapestre.

A villamos sztrájk.

Budapest, okt. 25. Az egész fővárosban szünetel a villamos vasuti forgalom. Nincs is kilátás arra, hogy megszűnjék.

Sztrájk a pénzverő intézetben.

Körmöcbánya, okt. 25. Az állami pénzverő intézetben ma sztrájk ütött ki. 400 munkás abba hagyta a munkát. Béremelést követelnek.

A Zeysig pör átójátéka.

Budapest, okt. 25. A Zeysig ügyből kifolyólag ma volt az első sajtó pör tárgyalása. Dr. Halmay Elemer ügyvéd panaszára elítélte a törvényszék Frölich Jánost az „Ujság” munkatársát, a ki azt írta Halmayról, hogy része van a röpirat megírásában. A bíróság elítélte Frölich Jánost egy rendbeli rágalalmazásért 300 korona fő és 100 korona mellékbüntetésre.

Irodalom.

Szerda. A legnagyobb magyar nevű nevű negyedik száma ma jelent meg ugyanolyan komoly és értekes tartalommal, mint az eddigiek. Ez a heti szám belletrisztikus részét Ambrus Zoltán, Endrődi Sándor, Rónai Mihály írták, a tudományos részben pedig a mondottakon kívül Angyal Dávid, Császár Elemér dr., id. Szinnyei József, Ignotus, Elek Arthur, Szini Gyula és Szilágyi Géza írták. A magas színvonalon álló folyóiratot ajánljuk olvasóink figyelmébe. Egy szám ára 60 fillér. Megrendelhető Budapesten IV. Reáltanoda-utca 19.

Törvénykezés.

A kocsis büne. A tavasszal egy alkalommal megsejtette Kovács Gábor kocsis legény, hogy volt gazdájának, Kovács Andrásnak fancieskai tanyáján senki sincs odahaza. Erre feltörte a tanyát és onnan több értékes dolgot elemelt. A törvényszék lopás vétsége miatt vont felelősségre a bűn útjára tévedt legényt és dr. Oláh Miklós bíró elnöklete alatt tíz hónapi börtönre ítélte. Vádlott az ítéletet megfélebbezte.

A züllött szobapiktor. Közismert szélhámossal Zámbo Lajos rozott multu szobafestő, kinek nem egy izben gyűlt meg már a baja az igazság szolgálatát sújtó kezével. A mult hónapban ismét számos szédelgést követett el a szédelő alak. Mintegy nyolc-tíz helyen felvállalta a szobák kifizetését és az előleg felszedése után meglépett. A törvényszék a károsultak feljelentése folytán tegnap vont felelősségre a szélhámossal szobafestőt és csalás büntetése miatt nyolc hónapi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

Közzgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1906. okt. 25.

Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Készárú ártartó, határidők állandók, októberi rozs szilárd.

1906. októberi buza	7 16.—17
1907. áprilisi buza	7 46.—47
októberi rozs	7 03.—04
1906. áprilisi rozs	6 50.—51
októberi zab	6 97.—98
áprilisi zab	6 94.—95
1907. májusi tengeri	5 15.—16
1906. júliusi	—
1906. aug.	—
azzeptembert	—
1906. augusztusi repce	—

Gyerekek ismernek egy kis jószágot!

Szükséges nyáron s télen azoképen; — beveszed s eltűnik a köhögésed — beveszed s ha még oly nagy szenvedésed — e jószág könnyebbséget szerez szépen — s utána ujongsz s énekelsz épen. — Mészire futnod sem kell, ha akarod — mert minden üzletben megvásárolhatod. — No gyerek, mi hát ez, mond meg a nevet? — Ez csak Fay valódi szodeni ásványpasztillája lehet! Egy skatulya csak 1 kor. 25. és mindenütt kapható.

Főraktárak Magyarországon: **Esger Leó dr. és Esger J., Kochmeister utóda, Thalmyer és Seitz, Török József** mindannyian Budapesten.

Hollandi

Jácint hagymák
téli hajlatásra és kora tavaszi virányra
most szerzendők be
nagy választék

Kontsek Gézánál

100 drb jó hagyma 13.— kor.
10 drb jó hagyma 1.50 kor
100 drb legfin. hagyma névvel 35.— kor.
10 drb legfin. hagyma névvel 4.— kor.

Eladó gyönyörű szép ház

a Kossuth- és Szentanna u. részben.

Egészen új téglá épület, olajba festett fronttal és kapuval. Óriási nagy telek. Mesés szép és nagyon rendezett udvar. Külön kert, termő gyümölcs fák. Több rendbeli lakosztállyal. A lakásban cserépkályhák. Jóvízü (kut). Az egész udvar letéglázva. A fűskamrák szintén letéglázva és cseréppel fedve. Ara 14 ezer 500 forint. Tehermentes.

Bővebb felvilágosítást nyújt az eladással megbízott

Nagy Lajos

„Első Debreczeni Adásvételek-irodájának”
Csapó-utóza 13. szám.

A Magyar Franczia

biztosító részvény társaság vezérigazgatója

irodáját,

a Ranunkel-féle házból
Piacz- és Miklós-u. sarkán lévő Czégely-házba,
a vármegyházával szemben az első emeletre

helyezte át.**Eladási hirdetés.**

Alulírott felügyelőség részéről közhírré tétetik, hogy a magyar vallásalap tulajdonát képező Hajdu vármegye Püspökladány községben fekvő 1108 négyszögölet kitevő telek a rajta lévő ugynevezett **uradalmi emeltes vendéglő** a hozzá tartozó mellék épületekkel és huselárusító bódéval együtt 30,000 korona becsértéknek alapul vétele mellett folyó év **november 15-én délelőtt 10 órakor** a püspökladányi kir. alapítványi gazdasági felügyelőség hivatalos helyiségében írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli árverésen örökáron eladni fog.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és 3000 korona bánatpénzzel felszerelt írásos zárt ajánlatok a fent jelzett nap délelőtti 10 órájáig, vagyis a szóbeli árverés megkezdése előtt a gazdasági felügyelőségénél nyújthatók be.

A részletes örökadási és szerződési feltételek alulírott hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Püspökladány, 1906. évi október hó 23.

**A püspökladányi közalap
gazd. felügyelőség.**

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye és szőnyeg áruházában

raktárra érkeztek az

őszi divat

gyönyörű újdonságai
Szövetek, Blous flanellek,
Selymek, Velezek.

Óriási választék !!**Általános Takarékpénztár**

Részvénytársaság

DEBRECZENBEN,

előnyös kamattétellel mellett

Kölcsönöket nyújt váltókra, kötelezvényekre, folyószámlára, értékpapírokra és árukra.

Kereskedők tárczaváltói és könyvköveteléseit leszámoltatja.

Gazdáknak személyes hiteit nyújtása az intézet kebelében létesült **hitellegylet** által.

Betéteket elfogad gyümölcsösztetés céljából, betéti könyvecskékre, cheque-számlára és pénztári jegyekre 4¹/₂ kamatozás mellett.

Előlegeket nyújt kézi-zálog tárgyakra, várható termésre.

Ovadékkölcsönöket folyósít vállalkozók és bérlőknek.

Törlesztéses-kölcsönöket engedélyez 10—65 évig földbirtokokra és forgalom képes házakra.

Tőzsdéi megbízásokat elfogad értékpapírok vételére és eladására.

Külföldi pénznemeket bevált és ilyenekkel szolgál.

Hitelleveleket ad a külföld bármely piacára.

☉ Közelebbi szó vagy írásheli felvilágosítással készséggel szolgál az intézet
üzgyvezető-igazgatója.

Szabó Lajos fiai cég

Debreczen

ajánlja dusan felszerelt raktárát, hol

Szőnyegek, csipke- és szövet függönyök.

Applikált stórok.

Agy- és asztalterítők.

Besztercebányai pokróczok flanel takarók.

Paplanok, matrázok.

Kész női- és férfi fehérnemű.

Menyasszonyi kelengyék

jutányos szabott áron beszerezhetők.

Kirakataink állandó a legújabb divatcikkekben vannak összeállítva.

Szövetkezetünk

második évtársulatába tagok már most fölvételnek.

Uj kölcsönök

után a törzsbetétek csak 1907. január 1-től kezdve fizetendők.

➤ **Egy törzsbetét 50 fillér.** ◀

Egy törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

☛ **Négyéves évtársulat.** ☛

Jelentkezhetni az intézet hivatalos helyiségében Piacz-utca 65. sz. Czégely ház.

**A központi bank
m. sz. igazgatósága.**

Pintér Dezső

előkelő óra és ékszer üzletében

legújabb sveitczi óra

különlegességek

jutányos árért 5 évi jótállással kaphatók.

Arany- és ezüst ékszerek nagy választékban. — Különleges inga- és ebédő stb. órák raktáron. — Javitások 1 évi jótállással gyorsan és pontosan. — Vidéki megrendeléseket azonnal elintézik.

Főtér 12. (Stenczinger-ház.)

ad 213—3951/1906. kgy.

Pályázat

téglagyári vállalkozó, illetve felügyelői állásra.

Hajdunánás város közgyűlésének határozata folytán felhivatnak azon egyének, kik a város téglagyári és cserépgyárának a jövő 1907-ik évben üzemben tartására mint vállalkozó, illetve felügyelő alkalmaztatni kívánnak, hogy erre vonatkozó zárt ajánlataikat a folyó évi november hó 10-ik napjáig a város polgármesteréhez adják be.

Világosabb megérthetés tekintetéből közöltetik, hogy a vállalkozó kezelésébe venné a téglagyári épületeket, kapná a szükséges földet, de azonkívül mindenféle anyag beszerzését, valamint a munkások fölfogadását önmaga eszközölné, a város csak kiégett anyagokért fizetne.

Felügyelő csak azon esetben alkalmaztatik, ha eléggé képes vállalkozó nem találtatnék s akkor a város házi kezelése mellett mint munkavezető fogadtatnék fel.

Mindkét nemű alkalmazott az anyagok kiégettését a város által még ezután építendő és egészen új körkémencében lesz köteles teljesíteni s e tekintetbeni gyakorlati jártassága okvetlen bizonyítandó, egyszersmind biztosítékul ezer korona beadandó lesz.

Hajdunánás, 1906. október 22.

Csohány László
polgármester.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszhollyegyet csatolni.

„Ősszel hull a falevél” Vártam, de nem jött. Irja meg, mikor jön.

Pénzkölcsön. Törlesztéses kölcsönöket 3½-4 %-os alapon rendes kölcsönöket 2-3 nap alatt 6-6½ %-os kamattal mellett folyósítat: drága kamatu kölcsönöket átcsereált; birtokokat vesz és elad Héry bankirodája, Piacz utca 79.

Bocskay kertben legelőkelőbb és nyaraló építésre igen alkalmas helyen, kitűnő fajszőlővel beültetett 800 négyszögöl területű szőlő eladó. Vasuti állomástól és a ligettől öt pereznire. Czim a kiadóban.

Kaptákat készen raktáron tartnak és min-ták után megrendelésre készítünk. Csiz-madiák termelő és áru-sarnoka Margit fürdő-telep.

Csizmadia tanoncokat napibér mellett sze-gődtetünk. Csizmadiák termelő és áru-sarnoka Margit fürdő-telep.

Homokkert II. járás 181. számú ház eladó. Értekezhetni Dr. Nagy Sándor ügyvéd Debreczen Hatvan-u. 15. sz. alatti iro-dájában.

Felsőréz tűzőnő felvétetik a „Csizmadiák termelő és áru-sarnokánál.”

Gouwrőzést 3 krajczártól kezdve elvállal Rózsa Ignácz női- és kalap áruháza Deb-reczen, kistemplombazár.

Szilágymegyében 600 holdas birtok 5-10 holdas parcellákban eladó. Holdanként csak csekély összeg fizetendő, a többi rajta marad olesó kamattal. Czim a kiadóhivatalban.

Könyv üzletbe tanuló fizetéssel fölvetetik. Czim a kiadóba

Asztalos segédet felveszek ki jól tud fé-nyezni állandó munkára. Czim a kiadó-hivatalban.

Minden nagyságban kapható káposztás hordó és boros hordó Péterfia 76. szám alatt az üzletben. Telefon 43. sz.

Ugyes lakatos segédek felvétettnek Weisz Ede Piacz-u. 38. szám.

Intelligens izr. családnál izletes házi kosztot keresek. Czim a kiadóba.

Takarítónőt keresek, esetleg lakásért. Czim a kiadóban.

Vaskályhák, takaréktűzhelyek

Konyhaedények,
Borsajtók, puttonok és szü-
reti eszközök raktára

Sesztina Lajosnál

Piacz-utoza 23.

1415/1906. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 629/11—1906 számú végzése folytán köz-hírré tétetik, miszerint Stern József részére Jablonczay Kálmán debreczeni lakostól 300 korona tőke, ennek 1906. évi január hó 31. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 139 kor. 14. fillér per-költség erejéig 1906. évi márczius hó 19-én bíróilag leülőfoglalt és 3030 koronára be-szült butorok, gazdasági felszerelések és egyéb ingóságok **1906. évi október hó 29-én délután 3 órakor** kezdetét ve-endő és Debreczenben végrehajtást szen-vedett pallagi bérelt tanyáján megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet igé-rőnek azonnali készpénz fizetés mellett szűkség esetén becsáron alul elfognak adatni.

Debreczen, 1906. évi szeptember 24-én.
Bódogh Zs. birói kiküldött.

Komáromi M.

műhangszer készítő
Legnagyobb hangszer üzlete
József kir. herceg utca 2 Bika szőlőda
mellett.

Czimbalom vételnél díjtalan ta-nítás saját czimbalom iskolámba. Legnagyobb **zongora terem Piacz-
utca 49.** főpostával szemben.

Bérbe adott zongorákat új gya-nánt nem adunk el, mindenféle hang-szerek részletfizetésre is. Több féle gyártmányu

Gramophonok

és lemezei, a hírnevesebb gyártmány, lemezekben óriási választék. **Szak-szerű műhely,** nem kontár, új hangszerek készítését és javítását művészi esen nem mint kontár, de mint szakképzet készítjük. Zongora hangolást vidéken is.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Az ujonnan érkezett hurfonó gé-pemen a legkitűnőbb minőségű hurok-kal szolgálók.

Eladási hirdetmény.

Alulirott felügyelőség részéről köz-hírré tétetik, hogy a magyar vallás-alap tulajdonát képező Jász-Nagy-Kun Szolnok vármegye Kenderes község-ben fekvő 1 526—1600 holdat kitevő telek a rajta fekvő lakóház (posta épü-let) a hozzá tartozó istállóval együtt 10,000 korona becsértéknek alapul vétele mellett folyó évi **november hó 19-én d. e. 10 órakor Kenderes köz-ség-házánál** írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen örök áron eladatni fog.

Az ivenkint egy koronás bélyeg-gel ellátott és 1000 korona bánatpénz-zel felszerelt írásos zárt ajánlatok a fenjelzett nap délelőtti 10 óráig, vagyis a szóbeli árve.és megkezdése előtt, az árverést vezető tisztviselőnél nyujtan-dók be.

A részletes örökeladási és szerző-dési feltételek alólirott hivatalnál és Kenderes község Elöljáróságánál a hi-vatalos órák alatt megtekinthetők.

P.-Ladány, 1906. évi októcer hó 22-én.

A püspökladányi közalap
gazd. felügyelőség.

Legjobb bajuszsodró a híres
DEBRECZENI

„GZIVIS“ bajuszpedró.

mely nem tép, de jól összetartja és nőttel a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.
Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő
gyógyszertára a „Kigyó hoz” DEBRECZENBEN.

Kamatozó házi takarékperselyek.

Azon czél elérésére, hogy egész kis összegek is gyümölcsözőleg el-helyezhetők legyenek, igen csinos kiállítású házi takarékperselyeket ren-deztünk be, melyeket

ingyen

bocsátunk feleink rendelkezésére. E szabadalmazott perselyek használata világszerte rohamosan terjedt el és nagy kedveltségnek örvend.

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben.